

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

P9_TA(2021)0051

Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (2020/2818(RSP))

(2021/C 465/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14 i 15,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych ogłoszony przez Radę Europejską, Parlament Europejski i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r., w szczególności jego zasadę 1 „kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie” i 4 „aktywne wspieranie zatrudnienia”,
- uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) z 1974 r. dotyczącą płatnego urlopu szkoleniowego,
- uwzględniając komunikat Komisji pt. „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności” (COM(2020)0274) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji (SWD(2020)0121) i (SWD(2020)0122),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (COM(2020)0275),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Utworzenie europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.” (COM(2020)0625) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2020)0212),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 – Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej” (COM(2020)0624) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2020)0209),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Europejskiej zatytułowane „Digital Economy and Society Index (DESI) 2020 Human capital” [Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) na 2020 r. Kapitał ludzki] ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Nowa strategia przemysłowa dla Europy” (COM(2020)0102), w którym stwierdza się, że „[d]wojaka transformacja – ekologiczna i cyfrowa wpłynie na każdy aspekt naszej gospodarki, społeczeństwa i przemysłu”, a konkurencyjna gospodarka zależy od „zatrudniania i utrzymania wykwalifikowanej siły roboczej”, i w którym przewiduje się, że „tylko w nadchodzących pięciu latach 120 mln Europejczyków będzie musiało podnieść lub zmienić swoje kwalifikacje zawodowe”,
- uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640), w którym stwierdza się, że „[a]by czerpać korzyści z transformacji ekologicznej, konieczne są proaktywne zmiany kwalifikacji i ich podnoszenie”, co ma na celu umożliwienie wszystkich zmian, o których mowa w komunikacie,
- uwzględniając konkluzje Rady z 8 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany i podnoszenia kwalifikacji jako podstawy zrównoważoności i zatrudnialności w kontekście wspierania odbudowy gospodarczej i spójności społecznej,
- uwzględniając konkluzje Rady z 16 czerwca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania kryzysowi wywołanemu przez COVID-19 w kształceniu i szkoleniu,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- uwzględniając rezolucję Rady z 18 listopada 2019 r. w sprawie dalszego rozwijania europejskiego obszaru edukacji w celu wsparcia zorientowanych na przyszłość systemów kształcenia i szkolenia ⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 3 marca 2017 r. w sprawie wzmocnienia umiejętności kobiet i mężczyzn na unijnym rynku pracy ⁽³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 14 grudnia 2017 r. w sprawie odnowionego programu UE dla szkolnictwa wyższego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/646 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylającą decyzję nr 2241/2004/WE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 5 maja 2020 r. pt. „Trwałe finansowanie uczenia się przez całe życie i rozwoju umiejętności w kontekście niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej” (opinia rozpoznawcza na wniosek prezydencji chorwackiej),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 15 marca 2018 r. pt. „Przyszłość pracy – zdobywanie odpowiedniej wiedzy i umiejętności w celu zaspokojenia potrzeb przyszłego rynku pracy” (opinia rozpoznawcza na wniosek prezydencji bułgarskiej) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając europejskie badanie warunków pracy ⁽⁸⁾,
- uwzględniając badanie Eurofoundu dotyczące wpływu cyfryzacji na wykorzystanie umiejętności i ich rozwój ⁽⁹⁾,
- uwzględniając analizę Cedefop zatytułowaną „Empowering adults through upskilling and reskilling pathways” [Upodmiotowienie dorosłych w drodze podnoszenia i zmiany kwalifikacji], tomy 1 i 2,
- uwzględniając sprawozdanie Cedefop pt. „Skills forecast: trends and challenges to 2030” [Prognozowanie zapotrzebowania na umiejętności: tendencje i wyzwania do 2030 r.] ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając panoramę umiejętności ⁽¹¹⁾ oraz europejski indeks umiejętności ⁽¹²⁾ Cedefop,
- uwzględniając badanie STOA zatytułowane „Rethinking education in the digital age” [Nowe podejście do edukacji w epoce cyfrowej] ⁽¹³⁾,
- uwzględniając bazę danych OECD dotyczącą umiejętności potrzebnych w miejscu pracy „Skills for Jobs” ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając badanie OECD zatytułowane „Getting Skills Right. Increasing Adult Learning Participation. Learning from successful reforms” [Dostosowanie umiejętności. Zwiększanie udziału dorosłych w uczeniu się. Wzorcowe reformy] ⁽¹⁵⁾,

⁽²⁾ Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 1.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6889-2017-INIT/pl/pdf>

⁽⁴⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 429 z 14.12.2017, s. 3.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 112 z 2.5.2018, s. 42.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 8.

⁽⁸⁾ „Szóste europejskie badanie warunków pracy”, Eurofound: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1634en.pdf

⁽⁹⁾ Wpływ komputeryzacji na profile zawodowe (zmieniające się zadania związane z zawodami powodują zapotrzebowanie na inne rodzaje umiejętności): <https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/wpef19007.pdf>

⁽¹⁰⁾ https://www.cedefop.europa.eu/files/3077_en.pdf

⁽¹¹⁾ <https://skills Panorama.cedefop.europa.eu/en>

⁽¹²⁾ <https://www.cedefop.europa.eu/pl/publications-and-resources/data-visualisations/european-skills-index>

⁽¹³⁾ EPRS_STU(2020)641528_EN.pdf (europa.eu)

⁽¹⁴⁾ <https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/>

⁽¹⁵⁾ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/cf5d9c21-en.pdf?expires=1600261868&id=id&accname=ocid194994&checksum=3-B44E0891A2F10A546C7CBF7A9521676>

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- uwzględniając dokument orientacyjny OECD z 10 lipca 2020 r. pt. „Skill measures to mobilise the workforce during the COVID-19 crisis” [Środki na rzecz podnoszenia umiejętności w celu zmobilizowania siły roboczej podczas kryzysu związanego z COVID-19] ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 22 października 2020 r. w sprawie przyszłości europejskiej edukacji w kontekście COVID-19 ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 października 2020 r. w sprawie wzmocnienia gwarancji dla młodzieży ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 12 czerwca 2018 r. w sprawie modernizacji edukacji w UE ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 19 stycznia 2016 r. w sprawie strategii nabywania umiejętności służących zwalczaniu bezrobocia ludzi młodych ⁽²¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 września 2015 r. w sprawie utworzenia konkurencyjnego rynku pracy w Unii XXI w.: dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do zapotrzebowania i perspektyw na rynku pracy jako sposób na wyjście z kryzysu ⁽²²⁾,
- uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (O-000006/2021 – B9-0004/2021),
- uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- A. mając na uwadze, że transformacja ekologiczna i cyfrowa wraz z tendencjami demograficznymi i globalizacją zmienia charakter pracy, zakres obowiązków pracowników oraz wymagane umiejętności i kwalifikacje; mając na uwadze, że podnoszenie i zmiana kwalifikacji będą mieć podstawowe znaczenie dla stawienia czoła wyzwaniom i wykorzystania możliwości, które wiążą się z przyspieszającymi trendami w skali makro, oraz odegrają kluczową rolę w zmniejszaniu pogłębiającej się luki kompetencyjnej na rynku pracy UE;
- B. mając na uwadze, że Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności jest w pełni zgodny z Europejskim filarem praw socjalnych, a zwłaszcza z jego pierwszą zasadą, stanowiącą: „[k]ażdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy”;
- C. mając na uwadze, że edukacja w erze cyfrowej obejmuje cyfrowe kształcenie formalne, a także kształcenie nieformalne i pozaformalne w dziedzinie umiejętności technicznych, miękkich i obywatelskich przez całe życie obywateli Unii;
- D. mając na uwadze, że systemom formalnego kształcenia i szkolenia coraz trudniej jest zaspokoić wszystkie potrzeby i wymogi indywidualne i społeczne w stale zmieniającym się świecie;
- E. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 zmienił świat pracy, przyspieszył zwolnienia i dezaktualizowanie się wielu miejsc pracy, uwypuklił znaczenie umiejętności cyfrowych, pogłębił przepaść cyfrową oraz zwiększył potrzebę zaktualizowania umiejętności europejskiej siły roboczej, szczególnie ze względu na drastyczny wzrost zapotrzebowania na umiejętności cyfrowe i technologiczne, a także umiejętności miękkie, takie jak odporność i zdolności dostosowawcze; mając na uwadze, że potrzeby te będą coraz pilniejsze ze względu na szersze wykorzystywanie sztucznej inteligencji (AI), która może całkowicie zmienić modele pracy oraz zastąpić niektóre rodzaje działalności; mając na uwadze, że pandemia zakłóciła działalność edukacyjną i szkoleniową, co szczególnie wpłynęło na osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, i doprowadziła do wzrostu bezrobocia,

⁽¹⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135193-hgf8w9g731&title=Skill-measures-to-mobilise-the-

⁽¹⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0282.

⁽¹⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0267.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 8.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 135.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 44.

⁽²²⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 233.

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- zwłaszcza wśród osób młodych, które mają trudności z przejściem od etapu kształcenia do etapu pracy; mając na uwadze, że obowiązek izolacji wprowadzony podczas kryzysu związanego z COVID-19 dał pracownikom możliwość zaktualizowania umiejętności;
- F. mając na uwadze, że kompetencje kluczowe mają zasadnicze znaczenie w społeczeństwie opartym na wiedzy i w kontekście uczenia się przez całe życie, gdyż gwarantują większą elastyczność w przystosowaniu się do zmian w społeczeństwie i na rynku pracy;
- G. mając na uwadze, że utrzymują się liczne nierówności w dostępie do edukacji i umiejętności słabszych grup społecznych oraz między płciami, przy czym obywatele o odmiennym pochodzeniu etnicznym, osoby z niepełnosprawnościami i kobiety mają mniejsze możliwości nabywania nowych umiejętności;
- H. mając na uwadze, że trzeba mieć umiejętności wymagane na rynku pracy oraz zdolność szybkiego dostosowywania się przez całe życie do zmieniającego się zapotrzebowania na umiejętności; mając na uwadze, że w UE możliwe jest zautomatyzowanie od 37 % do 69 % zadań w wielu sektorach, co doprowadziłoby do znaczącej zmiany wydajności⁽²³⁾; mając na uwadze, że – jak wynika z badań Eurofoundu – 28 % pracowników twierdzi, że ma umiejętności, dzięki którym mogliby wykonywać bardziej wymagające obowiązki;
- I. mając na uwadze, że podnoszenie i zmiana kwalifikacji to obowiązek nie tylko indywidualny, lecz również społeczny, ponieważ niski poziom umiejętności podstawowych i uczestnictwa dorosłych w szkoleniach ogranicza możliwości znalezienia przez nich zatrudnienia, co prowadzi do nierówności społecznych i gospodarczych oraz przyczynia się do wysokiego poziomu ubóstwa;
- J. mając na uwadze, że niedopasowanie umiejętności i niedobór kwalifikacji stanowią poważne wyzwanie dla rynku pracy i systemów kształcenia w UE; mając na uwadze ogromny brak umiejętności cyfrowych wśród pracowników oraz fakt, że 42 % obywateli UE nie ma podstawowych umiejętności cyfrowych⁽²⁴⁾; mając na uwadze, że potrzeba znacznych inwestycji, aby zarządzić luce w zakresie umiejętności cyfrowych;
- K. mając na uwadze, że obecne pokolenie młodych ludzi ma wysokie kwalifikacje; mając na uwadze, że nabywanie, zmiana i podnoszenie kwalifikacji oraz uczenie się przez całe życie nie są jedynym rozwiązaniem kwestii braku miejsc pracy dla młodych ludzi; mając na uwadze, że potrzebne są dodatkowe środki na rzecz zatrudnienia, aby zagwarantować tworzenie zrównoważonych miejsc pracy wysokiej jakości; mając na uwadze, że sytuacja na rynku pracy szybko się zmienia i według szacunków 65 % dzieci zaczynających dzisiaj szkołę podstawową będzie w przyszłości wykonywać zawody, które jeszcze nie istnieją⁽²⁵⁾; mając na uwadze, że w 2019 r. z internetu korzystało już 85 % obywateli, a tylko 58 % miało przynajmniej podstawowe umiejętności cyfrowe⁽²⁶⁾;
- L. mając na uwadze, że dążenie Europejskiego Zielonego Ładu do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz cel ograniczenia emisji CO₂ o 60 % do 2030 r. będą oznaczać przejście do neutralnej dla klimatu i energooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym; mając na uwadze, że zasadniczo wpłynie to na wszystkie sektory gospodarki oraz sprawi, że zmiana kwalifikacji siły roboczej oraz ukierunkowanie na umiejętności ekologiczne we wszystkich ścieżkach kształcenia będzie mieć kluczowe znaczenie dla dokonania sprawiedliwej transformacji niepozostawiającej nikogo w tyle;
- M. mając na uwadze, że – obok umiejętności technologicznych i cyfrowych – krytyczne myślenie jest jedną z głównych umiejętności, których ludzie potrzebują w erze cyfrowej; mając na uwadze, że ewidentnie niezbędne jest wzmocnienie umiejętności krytycznego myślenia we wszystkich grupach obywateli, aby umożliwić im pełne korzystanie z potencjału narzędzi cyfrowych i chronić ich przed zagrożeniami;
- N. mając na uwadze, że nowoczesne i innowacyjne systemy edukacji sprzyjające włączeniu, których podstawowy element stanowią technologie cyfrowe, mogą przygotować nowe pokolenia profesjonalistów na przyszłe wyzwania i możliwości;
- O. mając na uwadze, że dla zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności kluczowe znaczenie ma umożliwienie wszystkim – w tym słabszym grupom społecznym, osobom starszym oraz osobom mieszkającym na ubogich obszarach miejskich, na słabo zaludnionych lub wyludnionych obszarach wiejskich bądź oddalonych oraz na wyspach – równego dostępu do wysokiej jakości i sprzyjających włączeniu możliwości

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=89&newsId=9150&furtherNews=yes>

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

⁽²⁵⁾ „The future of jobs” [Miejsca pracy w przyszłości], Światowe Forum Ekonomiczne, wrzesień 2018 r.

⁽²⁶⁾ Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) 2020, Komisja Europejska.

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- nabywania, podnoszenia i zmiany kwalifikacji, a także do informacji na temat zasobów umożliwiających zdobywanie umiejętności, doradztwa oraz kształcenia i szkolenia zawodowego; mając na uwadze, że według wyników badań Eurofoundu pogłębiły się nierówności w dostępie pracowników do szkoleń ⁽²⁷⁾;
- P. mając na uwadze, że w trakcie kryzysu związanego z COVID-19 w niektórych krajach UE czas poświęcany przez dzieci na naukę szkolną skrócił się o połowę; mając na uwadze, że zamknięcie instytucji kształcenia i szkolenia, nawet jeśli ma charakter tymczasowy, może mieć poważne konsekwencje dla uczących się, negatywnie wpłynąć na efekty uczenia się oraz pogłębić istniejące nierówności;
- Q. mając na uwadze, że – w odróżnieniu od systemu kształcenia obowiązkowego – kształcenie dorosłych opiera się na dobrowolnym zobowiązaniu wynikającym z motywacji osobistej lub zawodowej, co stawia organizatorów kształcenia i szkolenia przed większym wyzwaniem;
- R. mając na uwadze, że zaktualizowane umiejętności ułatwiają utrzymanie się na rynku pracy i włączenie społeczne, co ma także podstawowe znaczenie dla zdrowia psychicznego i życia milionów obywateli;
- S. mając na uwadze, że nie istnieje zróżnicowanie umiejętności ze względu na płeć, lecz występują związane z płcią różnice w wyborze i rozwoju kariery zawodowej;
- T. mając na uwadze, że polityka w zakresie kształcenia, szkolenia i umiejętności wchodzi w zakres kompetencji państw członkowskich; mając na uwadze, że UE odgrywa istotną rolę we wspieraniu, koordynowaniu i uzupełnianiu działań państw członkowskich w tych dziedzinach; mając na uwadze, że nowe wyzwania wymagają użycia europejskich narzędzi i wsparcia działań w europejskim obszarze edukacji; mając na uwadze, że programy unijne, takie jak Erasmus +, europejska gwarancja dla młodzieży i Europejski Korpus Solidarności, odgrywają istotną rolę w podnoszeniu kwalifikacji młodych ludzi;
- U. mając na uwadze, że technologie cyfrowe powinny być jednak postrzegane jako narzędzie zapewniania wysokiej jakości kształcenia i szkolenia; mając na uwadze, że w przyszłości zwiększy się zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe (programowanie, logistykę i robotykę), nie tylko w szkoleniach z dziedziny IT, lecz także w całym programie nauczania;
- V. mając na uwadze, że możliwości cyfrowego szkolenia i rozwoju umiejętności wymagają dokładniejszej analizy i wprowadzenia odpowiednich udogodnień, np. szkolenia online dla słabszych grup społecznych lub pracowników MŚP, do czego potrzebna jest bardziej elastyczna organizacja szkoleń w ścisłej współpracy z odpowiedzialnymi instytucjami i organami regionalnymi;
- W. mając na uwadze, że wskaźnik uczestnictwa dzieci poniżej trzeciego roku życia w programach wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem w Europie utrzymuje się na poziomie poniżej 33 % w połowie krajów UE ⁽²⁸⁾;
- X. mając na uwadze, że według Eurofoundu konsekwencje, jakie wdrożenie modeli biznesowych korzystających z rozwiązań cyfrowych, takich jak praca za pośrednictwem platform internetowych, wywrze na umiejętności, wymagają dokładniejszej analizy i strategicznego uwzględnienia, czy to przez przeciwdziałanie niedopasowaniu umiejętności i obniżaniu kwalifikacji, czy to przez rozwijanie umiejętności, np. przekrojowych i w zakresie przedsiębiorczości;
- Y. mając na uwadze, że w 2019 r. w UE 10,2 % osób w wieku od 18 do 24 lat uzyskało najwyżej wykształcenie średnie I stopnia i nie było objęte dalszym kształceniem ani szkoleniem (osoby wcześniej kończące naukę) ⁽²⁹⁾;
- Z. mając na uwadze, że chociaż od dawna dostrzega się, jak ważną rolę w wykorzystywaniu i rozwijaniu umiejętności odgrywa uczenie się przez praktykę w miejscu pracy, to europejskie badanie przedsiębiorstw z 2019 r. pokazuje, że tylko nieliczne organizacje spójnie integrują praktyki w miejscu pracy optymalizujące wykorzystanie umiejętności i wspierające ich rozwój;

⁽²⁷⁾ „How your birthplace affects your workplace” [W jaki sposób miejsce urodzenia wpływa na miejsce pracy], Eurofound (2019). https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19004en.pdf

⁽²⁸⁾ „Kluczowe dane dotyczące wczesnej edukacji i opieki w Europie – Wydanie 2019”, raport Eurydice, s. 26.

⁽²⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training#Overview

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

AA. mając na uwadze, że w 2017 r. 72 % nauczycieli w Europie stanowiły kobiety; mając na uwadze, że wśród nauczycieli pracujących w UE 9 % miało mniej niż 30 lat, natomiast 36 % – 50 lub więcej⁽³⁰⁾;

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji zatytułowany „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności”, w którym umiejętności umieszczono w centrum unijnego programu politycznego oraz zagwarantowano, że rzeczywistością w całej Unii stanie się prawo wszystkich osób, we wszystkich obszarach i sektorach, do charakteryzującego się wysoką jakością i włączającego szkolenia i uczenia się przez całe życie, które to prawo zapisano w pierwszej zasadzie Europejskiego filaru praw społecznych;

2. z zadowoleniem przyjmuje 12 działań przewodnich przedstawionych w komunikacie oraz cele ilościowe na rok 2025; apeluje do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie słabszym grupom społecznym, w tym osobom z niepełnosprawnościami, dorosłym o niskich umiejętnościach, mniejszościom, w tym Romom, a także osobom pochodzącym ze środowisk migracyjnych, szerokiego dostępu do możliwości nabywania i podnoszenia kwalifikacji; apeluje do Komisji, aby zbadała, jak wcielić to prawo w życie, oraz aby wprowadziła mechanizm monitorowania, który zachęci państwa członkowskie do ustanawiania krajowych planów działania oraz przedstawiania regularnych sprawozdań krajowych na temat sposobów utrzymania tego prawa;

3. podkreśla znaczenie dostępu do szkoleń i podnoszenia kwalifikacji pracowników w branżach i sektorach, które muszą przejść zasadnicze zmiany pod kątem transformacji ekologicznej i cyfrowej; podkreśla, że kwalifikacje i poświadczone kompetencje stanowią wartość dodaną pracowników, gdyż poprawiają ich pozycję na rynku pracy, a także że mogą być przenoszone w przypadku przepływu na rynku pracy; wzywa do ukierunkowania publicznej polityki w dziedzinie umiejętności na uznawanie, certyfikację i walidację kwalifikacji i kompetencji;

4. zwraca uwagę, że umiejętności i uczenie się przez całe życie mają podstawowe znaczenie dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego, wydajności, inwestycji i innowacji, a w związku z tym są kluczowymi czynnikami sprzyjającymi konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP; podkreśla, że ścisła współpraca i wymiana najlepszych praktyk między wszystkimi istotnymi podmiotami zaangażowanymi w rozwój umiejętności, w tym partnerami społecznymi i wszystkimi szczeblami administracji rządowej, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia, by każdy mógł nabyć umiejętności wymagane na rynku pracy i ogólnie w społeczeństwie; podkreśla w związku z tym potrzebę gromadzenia aktualnych danych, informacji i prognoz na temat zapotrzebowania i popytu na umiejętności na rynku pracy, w tym na szczeblu lokalnym; popiera utworzenie paktu na rzecz umiejętności, który ma służyć usprawnieniu działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji europejskiej siły roboczej; apeluje, aby lokalne paki na rzecz umiejętności skuteczniej docierały do pracowników w sektorach, które najbardziej ucierpiały w wyniku kryzysu związanego z COVID-19, i pomogły im w przekwalifikowaniu się, dzięki czemu pozostaną oni aktywni na rynku pracy;

5. przypomina, że modernizacja systemów kształcenia i szkolenia zawodowego ma zasadnicze znaczenie dla przygotowania młodzieży i osób dorosłych do transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz dla zapewnienia, by pracownicy w wieku produkcyjnym i starsi utrzymywali i rozwijali umiejętności niezbędne do zagwarantowania zdolności do zatrudnienia i przedłużenia okresu aktywności zawodowej; przypomina ponadto, że modernizacja ta ma kluczowe znaczenie dla odbudowy po pandemii COVID-19; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności; podkreśla, że programy kształcenia i szkolenia zawodowego powinny być ukierunkowane, zorientowane na przyszłość, dostępne, drożne, wzajemnie powiązane na szczeblu UE i zorientowane na uczącego się, tak aby umożliwiać tworzenie elastycznych indywidualnych ścieżek kształcenia oraz zapewniać uczniom i nauczycielom zaangażowanym w kształcenie i szkolenie zawodowe umiejętności, dzięki którym staną się oni aktywnymi i demokratycznymi obywatelami oraz będą prosperować na rynku pracy i w społeczeństwie; przypomina, że modernizacji programów kształcenia i szkolenia zawodowego musi towarzyszyć zwiększenie ich atrakcyjności, tak aby wybierało je więcej młodych ludzi; podkreśla, jak ważne są najlepsze praktyki związane z dualnymi systemami kształcenia oraz kształceniem i szkoleniem zawodowym, które mogą przyczynić się do wprowadzenia zmian strukturalnych na rynku pracy oraz prowadzić do podwyższenia poziomu zatrudnienia młodzieży;

6. uważa, że przyuczanie do zawodu może odgrywać ważną rolę w tym względzie, ponieważ przygotowuje młodych ludzi do pracy, na którą jest duży popyt, a tym samym może przyczynić się do ich trwałej integracji na rynku pracy; apeluje do Komisji i państw członkowskich o wykorzystanie zasobów UE do promowania kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zachęcania pracodawców do tworzenia programów płatnych staży i przygotowania zawodowego dla uczniów szkół zawodowych i organizowania dla nich konkursów i turniejów branżowych; zachęca przedsiębiorstwa, aby zagwarantowały podnoszenie i zmianę kwalifikacji swoich pracowników oraz usprawniły organizację przygotowania zawodowego zgodnie z ramami jakości staży oraz europejskimi ramami jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego; w związku z tym wzywa Komisję do dokonania przeglądu istniejących instrumentów europejskich, takich jak ramy jakości

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191004-1#:~:text=Among%20teachers%20working%20in%20the,were%20aged%2050%20or%20older.&text=In%20all%20EU%20Member%20States,in%202017%20were%20predominantly%20female>

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

staży oraz europejskie ramy jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego, a także do wprowadzenia kryteriów jakościowych do ofert, w tym zasady sprawiedliwego wynagrodzenia dla stażystów i praktykantów, dostępu do ochrony socjalnej, zrównoważonego zatrudnienia i praw socjalnych; podkreśla, że wspomniane kryteria zagwarantują przejście stażystów i praktykantów do stabilnego zatrudnienia wysokiej jakości oraz pomogą zapewnić osobom we wszystkich sektorach możliwości zrównoważone pod względem płci, a także możliwości oferujące długoterminowe bezpieczeństwo, ochronę socjalną oraz równe i godne warunki pracy, które nie przyczynią się do powstawania niepewnych form zatrudnienia;

7. przypomina, że umiejętności zawodowe to jedna z sił napędowych gospodarki europejskiej, i apeluje o korelację między konwencjonalną edukacją a kształceniem i szkoleniem zawodowym w przypadku, gdy rozwój umiejętności w tym ostatnim obszarze, czy to jako główny element, czy jako jedna z opcji uzupełniających dostępnych zarówno uczniom, jak i dorosłym, może zwiększyć możliwości oferowane osobom poszukującym pracy, sprzyjać mobilności zawodowej i poprawić odporność rynku pracy w sytuacjach kryzysowych;

8. zaleca Komisji, aby wydała państwom członkowskim zalecenia przewidujące korelację kształcenia i szkolenia zawodowego z programem na rzecz umiejętności, z uwzględnieniem kompetencji krajowych i zasady pomocniczości oraz z naciskiem na usprawnienie poradnictwa zawodowego na wczesnym etapie kształcenia i szkolenia zawodowego i na maksymalizację liczby możliwości rozwijania umiejętności dostępnych młodym Europejczykom; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wkład wnoszony w tym zakresie przez Cedefop i Eurofound;

9. podkreśla ogromne znaczenie udzielania czynnego wsparcia nauczycielom i trenerom przez przyjęcie skutecznego pakietu strategii politycznych, który zagwarantuje im dobre przygotowanie i podnoszenie kwalifikacji na potrzeby transformacji ekologicznej i cyfrowej szkół i instytucji; uważa, że związki zawodowe pracowników oświaty muszą uczestniczyć w definiowaniu umiejętności i kompetencji, które muszą nabyć nauczyciele i trenerzy w ramach kształcenia i ustawicznego doskonalenia zawodowego w związku z transformacją ekologiczną i cyfrową; uważa, że należy znacznie zwiększyć inwestycje w edukację publiczną, a dialog społeczny ze związkami zawodowymi musi być głównym filarem gwarantującym pracownikom w sektorach kształcenia i szkolenia odpowiednie wynagrodzenia i emerytury oraz sprawiedliwe warunki pracy;

10. podkreśla, że należy poprawić – przy zaangażowaniu partnerów społecznych – system prognozowania umiejętności, aby lepiej identyfikować zachodzące zmiany w zapotrzebowaniu na umiejętności, zapewniać umiejętności ogólne, sektorowe i zawodowe odpowiednio do potrzeb oraz ograniczać do minimum występowanie wąskich gardeł i nierównowagi w zakresie umiejętności; w tym zakresie z zadowoleniem przyjmuje zaproponowane przez Komisję działania mające na celu lepsze gromadzenie informacji na temat umiejętności; zwraca uwagę, że należy regularnie i systematycznie monitorować wykorzystanie sztucznej inteligencji i analizy dużych zbiorów danych do gromadzenia informacji na temat umiejętności na potrzeby definiowania nowych profili zawodowych, aby zapobiegać tendencyjności oraz bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji, a także że należy zapewnić środki naprawcze; podkreśla, że wzmocnienie poradnictwa zawodowego od najmłodszych lat i równy dostęp uczniów i dorosłych słuchaczy do informacji oraz udzielanie im równego wsparcia może pomóc im wybrać odpowiednie ścieżki kształcenia i szkolenia, które zapewnią im możliwości zatrudnienia odpowiadające ich zainteresowaniom, talentom i kompetencjom, a w ten sposób pozwolą zmniejszyć niedopasowanie umiejętności; podkreśla, że służby zatrudnienia i służby socjalne powinny współpracować, aby identyfikować i wspierać osoby, które niedawno utraciły pracę lub są zagrożone utratą pracy; podkreśla, jak ważne jest poradnictwo przez całe życie w programie na rzecz umiejętności, oraz zwraca uwagę na potrzebę poprawy dostępu do wysokiej jakości poradnictwa;

11. z zadowoleniem przyjmuje zalecenie dla państw członkowskich dotyczące wzmocnienia systemów wczesnego ostrzegania w celu identyfikowania młodych osób, które mogą stać się młodzieżą NEET (młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się); jest przekonany, że działania zapobiegawcze, takie jak ocena umiejętności oraz doradztwo w zakresie kariery zawodowej i poradnictwo zawodowe, które koncentrują się na pomocy osobom przedwcześnie kończącym naukę w znalezieniu pracy lub możliwości kształcenia zanim staną się bezrobotne, a także zapewnienie integracyjnego i niedyskryminacyjnego kształcenia powszechnego mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do zmniejszenia liczby młodzieży NEET;

12. podkreśla potrzebę wzmocnienia roli partnerów społecznych przez dopilnowanie, by polityka na rzecz umiejętności zachęcała do porozumień zbiorowych dotyczących definicji i regulacji w zakresie umiejętności oraz kształcenia ustawicznego, przez zasięganie opinii partnerów społecznych na temat zapotrzebowania na kompetencje oraz aktualizowanie programów nauczania w systemach kształcenia i szkolenia, a także przez projektowanie wspólnie z przedstawicielami pracowników szkoleń w miejscu pracy w celu dostosowania ich do potrzeb pracowników;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

13. apeluje do Komisji, aby dodała do tablicy wskaźników społecznych wskaźnik dotyczący luki kompetencyjnej, zgodnie z celami i wdrażaniem Europejskiego filaru praw socjalnych, co może pomóc decydentom na szczeblu krajowym w określeniu, gdzie potrzeba więcej wysiłków, oraz w lepszej koordynacji na szczeblu UE dzięki śledzeniu rozwoju sytuacji i postępów w odniesieniu do luki kompetencyjnej oraz stwarzaniu zachęt do pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej między państwami członkowskimi;

14. jest zdania, że należy wzmocnić wzajemne uznawanie efektów uczenia się, dyplomów, szkoleń, kwalifikacji zawodowych i umiejętności nabytych w innym państwie członkowskim, aby pomóc zapobiegać niedoborom kwalifikacji i niedopasowaniu umiejętności; uważa, że umożliwi to również dorosłym uzyskanie pełnych kwalifikacji, a także będzie sprzyjać mobilności, zwiększeniu integracji i odporności rynku pracy UE oraz wzmocnieniu konkurencyjności Europy; podkreśla, jak ważne jest przeciwdziałanie niedoborowi kwalifikacji i niedopasowaniu umiejętności przez ułatwienie mobilności uczących się i transgranicznego uznawania kwalifikacji dzięki lepszemu wykorzystaniu narzędzi takich jak europejskie ramy kwalifikacji, Europass-CV, europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET), unijna panorama umiejętności, ESCO czy EURES; z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.;

15. podkreśla, że wielu obywateli zyskuje cenne umiejętności i doświadczenie poza systemem formalnego kształcenia czy szkolenia; dotyczy to np. opiekunów nieformalnych opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami lub starszymi; uważa, że takie nieformalne umiejętności powinny być uznawane, gdyż mogą one pomóc zwiększyć szanse zatrudnienia opiekunów nieformalnych;

16. apeluje o pełne wdrożenie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, gdyż zawarte w niej wspólne ramy szkoleń mogą zwiększyć liczbę pracowników objętych systemem automatycznego uznawania kwalifikacji, oraz popiera powiązanie jej z opracowywanym przez Komisję Europejską cyfrowym ogólnoeuropejskim paszportem umiejętności;

17. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wzmogły wysiłki służące zatrzymywaniu zagranicznych studentów kończących studia na uniwersytetach w UE; podkreśla, że przyznanie absolwentom dostępu do mobilności wewnątrz UE i wiz dla osób poszukujących pracy może zwiększyć atrakcyjność całej UE;

18. apeluje o odblokowanie obecnego wniosku w sprawie niebieskiej karty, aby umożliwić europejskim przedsiębiorstwom uzyskanie kompetencji, dzięki którym pozostaną lub staną się one konkurencyjne;

19. zauważa, że pandemia COVID-19 uwypukliła znaczenie zarówno podstawowych, jak i zaawansowanych umiejętności cyfrowych oraz odpornych systemów edukacji i ich zdolności dostosowywania się do sytuacji wymagających wykorzystania różnych metod nauczania: stacjonarnego, zdalnego, przez internet i hybrydowego; zauważa ponadto, że pandemia COVID-19 zmieniła zapotrzebowanie na umiejętności na rynku pracy, co powiększyło lukę w zakresie umiejętności cyfrowych, oraz pogłębiła istniejące wcześniej nierówności i niedobory edukacyjne; podkreśla, że każdy obywatel powinien mieć co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe, a wysoko wykwalifikowani specjaliści powinni zostać przeszkoleni i nabyć zaawansowane umiejętności cyfrowe oraz zdolność innowacyjnego i przedsiębiorczego myślenia;

20. ubolewa nad utrzymującą się luką między kobietami i mężczyznami pod względem możliwości rozwijania umiejętności i uczestnictwa w rynku pracy⁽³¹⁾; podkreśla, że do głównych wyzwań, przed którymi stoją kobiety, należą przeszkody w dostępie do kształcenia i szkolenia w dyscyplinach STEM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka), ograniczenia społeczno-kulturowe i gospodarcze, zwłaszcza w gospodarkach wiejskich i nieformalnych, oraz niepowodzenia w promowaniu równych szans kobiet przy wyborze zawodów często zdominowanych przez mężczyzn; apeluje do Komisji o promowanie sieci mentoringu, co pozwoli zwiększyć liczbę kobiet będących wzorem do naśladowania, które zachęcą inne kobiety do dokonywania alternatywnych wyborów zawodów niepodlegających stereotypom płciowym⁽³²⁾; wzywa do unikania stereotypów, w tym płciowych, w szkoleniach, ponieważ wiąże się to ze zdolnością do zatrudnienia i skutkuje powstaniem błędnego koła, a w efekcie utrwała wyraźną segregację na rynku pracy; podkreśla, że 90 % miejsc pracy wymaga podstawowych umiejętności cyfrowych, a kobiety stanowią tylko 17 % osób studiujących technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) i zatrudnionych w tym obszarze w UE⁽³³⁾ oraz jedynie 36 % absolwentów studiów w dziedzinach STEM⁽³⁴⁾, mimo że dziewczęta osiągają lepsze wyniki od chłopców pod względem umiejętności cyfrowych⁽³⁵⁾;

⁽³¹⁾ Dokument orientacyjny MOP, sierpień 2020 r., https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_emp/-ifp_skills/documents/publication/wcms_244380.pdf

⁽³²⁾ „ICT for Work: Digital Skills in the Workplace” [ICT na potrzeby pracy – umiejętności cyfrowe w miejscu pracy], Komisja Europejska, 2017.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180425-1>

⁽³⁴⁾ <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1>

⁽³⁵⁾ Międzynarodowe Badanie Kompetencji Komputerowych i Informacyjnych (ICILS) z 2018 r.

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

21. podkreśla znaczenie kształcenia i rozwoju umiejętności dla rozwiązania problemu nierównego traktowania ze względu na płeć i wspierania równości płci oraz wzywa do wzmocnienia wysiłków zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, aby usunąć ten brak równowagi płci i zapewnić kobietom dostęp do wysokiej jakości możliwości uczenia się przez całe życie i szkoleń, w tym po okresach nieobecności ze względu na obowiązki opiekuńcze; podkreśla potrzebę istnienia procesów rekrutacji i wyboru uwzględniających aspekt płci w sektorze prywatnym i publicznym, a w szczególności w sektorach ukierunkowanych na przyszłość, takich jak STEM i sektor cyfrowy, w których kobiety są niedostatecznie reprezentowane; podkreśla w związku z tym, że dyskryminacja ze względu na płeć szkodzi nie tylko jej ofiarom, ale także społeczeństwu jako całości; przypomina, że należy podjąć środki, aby zapobiec pogłębieniu różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w wyniku kryzysu, przez łagodzenie nieproporcjonalnego i długotrwałego wpływu na prawa kobiet, ich dochody oraz ochronę socjalną, a także przez zapobieganie dalszym nierównościami i dyskryminacji w świecie pracy, ze szczególnym naciskiem na bardzo zróżnicowany pod względem płci rynek pracy, transformację cyfrową i ekologiczną oraz nierówny podział nieodpłatnych obowiązków domowych i opiekuńczych;

22. podkreśla, że podstawą są równe szanse dla wszystkich, oraz apeluje do Komisji i państw członkowskich o priorytetowe potraktowanie eliminacji luki w zakresie umiejętności cyfrowych przez dopilnowanie, by regionom znajdującym się w trudnej sytuacji i potrzebującym obywatelom, a także tym zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym osobom z niepełnosprawnościami lub pochodzącym z mniejszości etnicznych, zagwarantowano edukację cyfrową i szkolenia, niezbędne minimum sprzętu, powszechny dostęp do internetu, wsparcie cyfrowe oraz inne technologiczne narzędzia uczenia się; podkreśla, że należy wspierać te kategorie osób, aby wzmacniać umiejętności cyfrowe niezbędne im do rozwoju oraz uniknąć pogłębiania nierówności i zagwarantować, że nikt nie zostanie pominięty;

23. z dużym zainteresowaniem zwraca uwagę na możliwości i wyzwania wynikające z rozpowszechniania rozwiązań cyfrowych takich jak telepraca, dla których rozwój umiejętności cyfrowych ma kluczowe znaczenie; przypomina o znaczeniu europejskich ram prawnych służących uregulowaniu warunków telepracy i prawa do bycia offline w całej Unii oraz zapewnieniu godnych warunków pracy i zatrudnienia w gospodarce cyfrowej stymulowanej przez nabywanie nowych umiejętności;

24. zwraca uwagę na liczne możliwości, jakie oferuje praca w środowisku cyfrowym pod względem poprawy warunków pracy pracowników, w tym pracowników zbliżających się do wieku emerytalnego, a także szerszego włączenia osób z niepełnosprawnościami; ubolewa, że osoby z niepełnosprawnościami nadal znajdują się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy oraz że zbyt często ich brak dostępu do kształcenia i szkolenia może być przyczyną wykluczenia z rynku pracy; apeluje do Komisji, aby w swoich zaleceniach dla państw członkowskich położyła szczególny nacisk na sposoby poprawy dostępu osób z niepełnosprawnościami do nabywania i zmiany umiejętności cyfrowych przez dostosowanie do nowych potrzeb powstającej globalnej gospodarki cyfrowej;

25. zauważa, że w kontekście upowszechniania się telepracy Komisja i państwa członkowskie muszą uznać umiejętności przydatne w tym nowym sposobie pracy za centralny element swoich strategii; podkreśla, że teledukacja i teleszkoly stanowią wyzwanie zarówno dla nauczycieli, jak i osób pobierających naukę oraz że umiejętności potrzebne do zapewnienia teledukacji oraz przeszkolenie trenerów i nauczycieli stanowią obecnie dla Europy priorytet krótkoterminowy;

26. apeluje do Komisji o wsparcie oferty szkoleń dla pracowników otrzymujących świadczenia z tytułu zatrudnienia w zmniejszonym wymiarze czasu pracy lub częściowego bezrobocia, w tym za pośrednictwem instrumentu SURE; wzywa państwa członkowskie, aby oferowały odpowiednie szkolenia pracownikom, których to dotyczy;

27. apeluje do pracodawców o dostosowanie praktyk w miejscu pracy wykorzystujących umiejętności pracowników i wspierających rozwój umiejętności przez położenie nacisku na edukację kolejnego pokolenia kierowników w zakresie spraw związanych z wdrażaniem praktyk organizacyjnych bazujących na wykorzystaniu i rozwoju umiejętności, a także w zakresie wspierania rządów krajowych i partnerów społecznych w rozwijaniu sieci i struktur wsparcia w celu udzielania organizacjom porad dotyczących zestawu praktyk w miejscu pracy najbardziej odpowiedniego do ich sytuacji;

28. apeluje o ułatwienie uznawania, walidacji i możliwości przenoszenia wyników w dziedzinie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym osiągniętych w cyfrowych formach zatrudnienia, takich jak praca za pośrednictwem platform internetowych;

29. wzywa do podjęcia natychmiastowych i zdecydowanych działań na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz zapewnienia na tych szczeblach zasobów mających na celu umieszczenie umiejętności cyfrowych w centrum polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego poziomu umiejętności czytania i umiejętności matematycznych wśród uczących się, zapewnienie wszystkim dostępu do umiejętności cyfrowych, narzędzi informatycznych i internetu, poprawę umiejętności cyfrowych nauczycieli i szkoleniowców oraz wyposażenie szkół, instytucji szkoleniowych, organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, organizacji działających

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

w dziedzinie kształcenia dorosłych, a także uniwersytetów w publiczne i niezależne platformy uczenia się online i inne technologie oraz infrastrukturę cyfrową, niezbędne do e-uczenia się, nauczania na odległość i kształcenia mieszanego; podkreśla w związku z tym znaczenie rzetelnego podejścia do uczenia się przez całe życie; popiera planowane przez Komisję działania określone w programie na rzecz umiejętności i Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 oraz apeluje o pogłębioną współpracę między Komisją a państwami członkowskimi w tym obszarze; podkreśla znaczenie zachęt dla opracowywania treści dydaktycznych do cyfrowego uczenia się i podstawowych modułów programów nauczania zgodnie z potrzebami rynku pracy, z naciskiem na umiejętności cyfrowe i ekologiczne, w tym przez platformy szkoleń internetowych;

30. ubolewa ze względu na fakt, że w Europie nadal są dzieci bez dostępu do edukacji, a także uczniowie i studenci bez żadnego lub bez odpowiedniego dostępu do edukacji cyfrowej ze względu na brak jakiegokolwiek lub odpowiedniego sprzętu cyfrowego, oprogramowania lub łącza internetowego; ponownie zwraca uwagę na potrzebę poprawienia sieci połączeń na wszystkich poziomach, w szczególności na obszarach wiejskich i oddalonych, gdzie połączeń często brakuje, a także poprawienia dostępu do sprzętu cyfrowego; wskazuje na najnowocześniejsze innowacje w Europie w dziedzinie komputerów, tabletów i oprogramowania do celów edukacyjnych;

31. podkreśla, że wśród konsekwencji pandemii COVID-19 znajduje się niepowtarzalna możliwość przyspieszenia cyfrowej i technologicznej rewolucji w zakresie uczenia się przez całe życie, które potrafi przełamywać bariery fizyczne tam, gdzie to możliwe oraz znacznie zwiększyć swój zasięg i oddziaływanie; zachęca państwa członkowskie i organizatorów kształcenia do rozwijania możliwości uczenia się niezwiązanego z określoną lokalizacją, co umożliwi studentom na obszarach wiejskich lub oddalonych bądź tym, którzy przebywają za granicą, uczestnictwo w kursach odbywających się w całej UE, bez ograniczeń geograficznych;

32. podkreśla, że środki europejskie i krajowe, w tym programy edukacyjne i ukierunkowane inwestycje, powinny być rozwijane i wdrażane z myślą o ostatecznym celu, jakim jest zapewnienie gotowości i przygotowania obywateli do zatrudnienia w przyszłości, które będzie wymagać umiejętności cyfrowych, aby wykorzystać pełny potencjał transformacji cyfrowej na rynku pracy UE oraz umożliwić przedsiębiorstwom pełne wykorzystanie nowych metod pracy, takich jak telepraca;

33. wskazuje na potrzebę dalszego doprecyzowania inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych oraz jej ambicji ustanawiania standardów dla kształcenia wyższego w UE; podkreśla, że udana współpraca między uniwersytetami zawsze opierała się na podejściu oddolnym, niezależności akademickiej i doskonałości oraz że proces boloński stanowi ważne narzędzie na rzecz współpracy między uniwersytetami w UE i poza nią;

34. zauważa, że transformacja ekologiczna jest istotnym czynnikiem wpływającym na popyt na pracę we wszystkich sektorach i może przyczynić się do utworzenia milionów miejsc pracy; przypomina, że udane przejście na zieloną gospodarkę musi iść w parze z działaniami w zakresie zdobywania, zmiany i podnoszenia kwalifikacji w celu nabywania umiejętności, wiedzy i kompetencji wymaganych w zielonej gospodarce; w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje działania Komisji wspierające nabywanie umiejętności z myślą o zielonej transformacji; wzywa do podjęcia szybkich działań w celu uniknięcia wąskich gardeł w tym zakresie i umożliwienia UE utrzymania pozycji światowego lidera w zielonej gospodarce; zachęca państwa członkowskie i organy regionalne i lokalne do włączenia zrównoważonego rozwoju oraz kompetencji i umiejętności ekologicznych do systemów szkolenia i kształcenia;

35. podkreśla, że mobilność studentów i nauczycieli to jedno z głównych narzędzi wymiany pomysłów, dobrych praktyk i poprawy jakości szkoleń umożliwiających nabywanie umiejętności w całej Unii; domaga się, aby taka mobilność była dostępna i włączająca; zauważa, że chociaż mobilność fizyczna powinna zawsze odgrywać główną rolę, wirtualne kształcenie będzie zyskiwać na znaczeniu jako element uzupełniający, a w skrajnych przypadkach – jak pokazują środki podejmowane w związku z kryzysem COVID-19 – także zastępczy;

36. odnotowuje, że umiejętności twórcze i artystyczne mają zasadnicze znaczenie dla gospodarki i apeluje o wprowadzenie bardziej horyzontalnego podejścia w programie na rzecz umiejętności, w celu włączenia ich do wszystkich programów nauczania;

37. zwraca uwagę, że wdrożenie programu na rzecz umiejętności wymaga odpowiedniego finansowania na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym; oczekuje, że wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 i narzędzie Next Generation EU zapewnią znacznie wyższe środki na rozwijanie umiejętności; przypomina, że podnoszenie i zmiana kwalifikacji wchodzi w zakres obowiązków państw członkowskich i przedsiębiorstw, i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do większych inwestycji w rozwijanie umiejętności i budżety na edukację, ponieważ znaczne inwestycje w kapitał ludzki mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności;

38. podkreśla znaczenie programów i instrumentów takich jak Erasmus+, „Horyzont Europa”, Europejski Korpus Solidarności, Kreatywna Europa, program „Cyfrowa Europa” oraz gwarancje dla młodzieży i dzieci we wspieraniu młodych ludzi i dorosłych w zdobywaniu nowych kompetencji i umiejętności wysokiej jakości potrzebnych w cyfrowej i ekologicznej gospodarce oraz w świecie pracy, a także w zapewnianiu możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej; apeluje, aby Komisja i państwa członkowskie stale badały potencjał tych programów z myślą o zapewnieniu stałej korelacji oferowanych umiejętności z potrzebami rynku pracy;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

39. zwraca uwagę na potencjał możliwości oferowanych przez program Erasmus +, zwłaszcza w dziedzinie kształcenia dorosłych, oraz na potrzebę wzmocnienia jego budżetu na lata 2021–2027;

40. apeluje do państw członkowskich, aby w swoich planach odbudowy i zwiększania odporności priorytetowo traktowały zmianę i podnoszenie kwalifikacji; apeluje do państw członkowskich o zapewnienie, aby Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i EFS+ były odpowiednio finansowane i wspierały zintegrowane plany na szczeblu lokalnym, w celu zapewnienia pomocy w zmianie i podnoszeniu kwalifikacji, zwłaszcza najslabszym grupom społecznym – w tym osobom zagrożonym bezrobociem – z myślą o zagwarantowaniu, że każda osoba w zagrożonych sektorach może się przekwalifikować i nabyć nowe umiejętności, aby utrzymać się na rynku pracy i czerpać korzyści z transformacji ekologicznej i cyfrowej; zwraca uwagę na potencjał indywidualnych rachunków szkoleniowych i mechanizmu finansowania o kluczowym znaczeniu dla wdrożenia programu na rzecz umiejętności jako kroku w stronę przysługującego wszystkim prawa do uczenia się przez całe życie;

41. podkreśla, że poradnictwo zawodowe ma podstawowe znaczenie dla wspierania umotywowanych i inteligentnych wyborów ścieżki zawodowej oraz dla zapobiegania wczesnemu kończeniu kształcenia i szkolenia, a także że wsparcie podczas studiów i szkolenia ma również kluczowe znaczenie dla sukcesów w uczeniu się i rozwoju umiejętności; zachęca Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia dostępności takiego poradnictwa dla młodzieży, obejmującego rozwijanie umiejętności w zakresie przedsiębiorczości;

42. podkreśla znaczenie inwestycji w szkolenia formalne i nieformalne oraz w uczenie się przez całe życie dla zapewnienia sprawiedliwego szkolenia i przepływu siły roboczej oraz wspierania szkolenia i uczenia się w godzinach pracy;

43. odnotowuje, że głównym źródłem finansowania kształcenia w UE jest Europejski Fundusz Społeczny Plus, oraz podkreśla, jak ważne jest zapewnienie, aby środki udostępniane w jego ramach były stale dostępne na ten cel, zwłaszcza w czasach kryzysu;

44. apeluje o ustanowienie polityk na rzecz płatnego urlopu szkoleniowego, zgodnie z Konwencją MOP o płatnym urlopie szkoleniowym, aby umożliwić pracownikom uczestnictwo w programach szkoleniowych w godzinach pracy i bez ponoszenia osobiście żadnych kosztów, w celu promowania uczenia się przez całe życie;

45. podkreśla, że strategie edukacji, komunikacji, opracowywania wytycznych i motywowania, a także systemy uczenia się przez całe życie muszą być wysokiej jakości, włączające, elastyczne i dostępne dla wszystkich, aby promować zarówno konkurencyjność na rynku pracy, jak też włączenie społeczne i równość szans; wzywa Komisję, a w szczególności państwa członkowskie, do zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia oraz do ułatwienia dostępu do wysokiej jakości programów rozwoju umiejętności dla dorosłych uczących się, w tym osób dorosłych o niskich kwalifikacjach i słabych umiejętnościach, a także grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i obywateli znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, takich jak osoby niepełnosprawne, osoby starsze, osoby bezdomne, młodzież NEET i osoby ze środowisk migracyjnych; podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości co do tego, jak ważne jest rozwijanie umiejętności przez całe życie ze względu na związane z nim korzyści osobiste, gospodarcze i społeczne; zachęca zainteresowane strony z sektora edukacji, w tym służby socjalne, społeczeństwo obywatelskie i organizatorów kształcenia pozaformalnego, do identyfikowania osób najbardziej oddalonych od rynku pracy i docierania do nich; kładzie nacisk na potrzebę innowacyjnych rozwiązań lokalnych do celów przemyslenia, w jaki sposób uporać się z luką kompetencyjną i niedopasowaniem umiejętności;

46. podkreśla, że potencjał uczestników edukacji można wzmocniać przez praktykę, i kładzie w tym kontekście nacisk na to, jak ważne jest zwiększenie wpływu pracodawców na model systemu kształcenia zawodowego; podkreśla, że pracodawcy powinni odgrywać ważną rolę pod względem zapewniania możliwości dla nauczycieli i szkoleniowców oraz staży w przedsiębiorstwach, a tym samym wnosić wkład w podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli i szkoleniowców; apeluje o ściślejszą współpracę między biznesem a szkolnictwem na wszystkich szczeblach, polegającą na zapewnianiu staży i programów przygotowania zawodowego dla osób uczących się i studentów objętych kształceniem i szkoleniem zawodowym;

47. podkreśla, jak ważne jest dotarcie do osób na obszarach wiejskich i odległych oraz zapewnienie, aby możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji były bardziej dostępne dla osób pracujących w rolnictwie, rybołówstwie lub leśnictwie i w innych sektorach w takich regionach oraz bardziej dostosowane do potrzeb tych osób, w celu dostarczenia im umiejętności ekologicznych, cyfrowych i wszystkich niezbędnych do lepszego wykorzystania obecnych i przyszłych szans oferowanych przez zieloną i niebieską gospodarkę oraz w celu umożliwienia im wnoszenia ważnego wkładu w ochronę środowiska;

48. przypomina, że programy pozaszkolne oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne, w tym działalność wolontariacka, są ważne dla zapewnienia adaptacyjnych możliwości uczenia się oraz nowych umiejętności i wiedzy większości osób znajdujących się poza zasięgiem kształcenia formalnego;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

49. podkreśla potrzebę zwiększenia atrakcyjności zawodu nauczycielskiego i uznania wysokiego statusu społecznego nauczycieli za strategiczny kierunek działania w poszczególnych krajach UE; podkreśla, że przyciąganie najlepszych kandydatów do zawodu nauczycielskiego, jednoczesne doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji starszych nauczycieli powinny być priorytetami dla Komisji i państw członkowskich;

50. podkreśla, że główne kompetencje w zakresie podnoszenia kwalifikacji i zmiany kwalifikacji należą do państw członkowskich; uważa, że w celu doprowadzenia do dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej – istnieje rzeczywista możliwość niosąca ze sobą prawdziwe korzyści i polegająca na stworzeniu ogólnoeuropejskiego kompleksowego mechanizmu na rzecz umiejętności z zakresu zaawansowanej technologii, koordynującego najlepsze praktyki i stymulowane przez przemysł podnoszenie i zmianę umiejętności w kierunku zaawansowanych technologii, w ramach którego to mechanizmu wykorzystywano by dane w celu ustalenia zapotrzebowania na umiejętności w całej UE;

51. podkreśla znaczenie umiejętności przekrojowych i interpersonalnych oraz kompetencji międzykulturowych, obok umiejętności cyfrowych i technicznych, dla zapewnienia jednostkom kompleksowego kształcenia, dla stawienia czoła obecnym i przyszłym globalnym wyzwaniom oraz dla wspierania transformacji cyfrowej i ekologicznej, aby była bardziej włączająca i sprawiedliwa;

52. odnotowuje zaplanowane przez Komisję działania mające na celu promowanie „umiejętności na całe życie”, w szczególności zaktualizowanie europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych; zachęca Komisję do wzmocnienia działań podejmowanych w tym kierunku przez włączenie umiejętności życiowych do wszystkich sektorów kształcenia i szkolenia; podkreśla, że umiejętności życiowe należy rozumieć również jako takie, które nie mają związku z potrzebami rynku pracy; podkreśla, że wszyscy obywatele powinni mieć dostęp do umiejętności do celów rozwoju osobistego, co wzmocni ich pozycję w dzisiejszych szybko zmieniających się społeczeństwach; przypomina, że jest to szczególnie istotne dla wspierania odporności obywateli w czasach kryzysu, kiedy uwagę należy zwracać również na dobrostan; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zwróciły szczególną uwagę na rozwój umiejętności miękkich, takich jak umiejętności analityczne, inteligencja emocjonalna, zdolności przywódcze, umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, umiejętności w zakresie finansów, upodmiotowienie, praca zespołowa, komunikacja, współpraca, odpowiedzialność, zdolność adaptacji, kreatywność, innowacyjność, myślenie krytyczne i umiejętności językowe, które nabiorą jeszcze większego znaczenia dla aktywnego obywatelstwa i świata pracy po pandemii COVID-19;

53. zwraca uwagę, że w starzejącym się społeczeństwie należy zapewnić naukę przez całe życie, wprowadzając kulturę uczenia się przez całe życie od młodości po starszy wiek; przypomina, że zwalczanie bezrobocia wśród osób starszych w UE pozostaje ważną kwestią; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia większej uwagi na pracowników w starszym wieku oraz do zapewnienia im możliwości uczestniczenia w zindywidualizowanych programach podnoszących i zmieniających kwalifikacje, które pozwolą im dostosować się do zmieniającego się zapotrzebowania na umiejętności i dzięki temu pozostać aktywnymi na rynku pracy przez dłuższy okres, a także cieszyć się dobrą jakością życia i wystarczającym stopniem niezależności; podkreśla, że szczególną uwagę należy zwrócić na doskonalenie umiejętności i technologii cyfrowych, które mogą być źródłem nowych metod i możliwości również w zakresie edukacji dorosłych i osób starszych, a także na zagwarantowanie dostępu do internetu oraz poprawę infrastruktury cyfrowej, w szczególności na obszarach wiejskich i odległych; zauważa w związku z tym rolę ośrodków gminnych, bibliotek i dostosowanych rozwiązań z zakresu uczenia się na odległość pod względem zapewnienia, aby uczenie się przez całe życie było przystępniejsze dla osób starszych; podkreśla, że starsze pokolenia stanowią również cenny zasób pod względem doświadczenia i należy je zachęcać do dzielenia się tym doświadczeniem w celu podniesienia poziomu umiejętności wśród młodszych pokoleń pracowników;

54. zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia liczby dzieci w wieku poniżej trzech lat objętych wczesną edukacją i opieką nad dzieckiem oraz położenia większego nacisku na rozwój od pierwszych lat życia dziecka umiejętności poszukiwania informacji oraz na kreatywne podejście do uczenia się o świecie; zauważa, że wczesne rozpoczęcie edukacji przedszkolnej ma znaczny wpływ na osiąganie lepszych wyników na dalszych etapach kształcenia, a brak równowagi pod względem uczestnictwa we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem może przyczyniać się do zróżnicowania możliwości edukacyjnych i aktywności edukacyjnej dostępnej dla dzieci od najwcześniejszych etapów rozwoju;

55. podkreśla konieczność szybkiej realizacji działań zapowiedzianych przez Komisję, aby sprostać wymogom rynku pracy w zakresie umiejętności oraz przyczynić się do szybkiego wyjścia z kryzysu związanego z COVID-19; wzywa Komisję do przedstawienia jasnego harmonogramu przewidywanych działań;

56. podkreśla, że potrzebne są rozwiązania mające na celu umożliwienie przedsiębiorstwom i prywatnym pracodawcom zachęcania do szkoleń i wspierania szkoleń w miejscu pracy i urlopów szkoleniowych, w tym przez uwzględnianie bonów szkoleniowych lub automatyczne uznawanie umiejętności nabytych w miejscu pracy; przypomina o strategicznym znaczeniu inicjatyw takich jak EuroSkills i WorldSkills, które stanowią wzorcowe przykłady partnerstwa

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

między przedsiębiorstwami, rządem, władzami regionalnymi i organami oświatowymi; apeluje o wsparcie rozwoju inicjatywy EuroSkills przez finansowanie wspólnych projektów, wymianę doświadczeń, budowę potencjału instytucji zapewniających szkolenia na potrzeby inicjatywy EuroSkills, tworzenie klas dla mistrzów EuroSkills, kampusów branżowych dla utalentowanej młodzieży oraz systemów szkolenia szkoleniowców i ekspertów branżowych;

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
